

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium Pavla Horova, Masarykova 1, 071 79 Michalovce
4. Názov projektu	GPH – Reserata pro Futuro
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U411
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská gramotnosť
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Matej Starják, PhD.
8. Školský polrok	september 2020 – január 2021
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.gphmi.sk

10.

Úvod:

Stručná anotácia:

Pri rozvíjaní čitateľskej gramotnosti sa ako veľmi dobrá pomôcka javí čítanka vhodných (vzorových) textov. Prax ale ukázala, že texty, ktoré už obsahuje (povinná a odporúčaná literatúra), by bolo vhodné rozšíriť o ďalšie diela (aj z modernej literatúry), čo by zvýšilo nielen motiváciu žiakov čítať dané texty, ale by tiež zvýšilo atraktivitu samotnej čítanky.

Kľúčové slová:

čitateľská gramotnosť, doplnená čítanka vhodných (vzorových) diel

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu:

Čítanka vhodných (vzorových) textov – podľa našich doterajších skúseností – spĺňa zámer, s akým bola zostavená. S odstupom istého času však vnímame aj isté medzery (najmä v oblasti moderných diel). Samozrejme, ďalšie diela, o ktoré sa čítanka obohatí, musia spĺňať viacero (už známych) kritérií. Doplnená čítanka vhodných (vzorových) textov bude teda akýmsi zatriktívním i dokompletizovaním pôvodného výstupu, rešpektujúc pritom obsahové i formálne kritériá pôvodnej čítanky.

Jadro:

Zostavenie doplnenej čítanky vhodných (vzorových) textov začalo výberom literárnych diel, ktoré by spĺňali vopred stanovené kritériá. Následne boli kompletne spracované tri ukážky doplnených diel s príslušnými úlohami.

Doplnená (dokompletizovaná) čítanka bude tvoriť prílohu ďalšieho písomného výstupu (v druhom polroku školského roka 2020/2021).

Ukážka č. 1**Ivan Stodola – Bačova žena (úryvok)**

„Nejedol som, v bani zhrbený, v prachu, v dusnote kresal som uhlie, a keď iní zmorení vzdychali, ja s úsmevom rýpal som do kameňa. Eve bude, Eve bude, Eve bude... Vo vode po kolená, po pás som sa boril. Druhí žltli, bledli a hynuli po špitáloch, ja som doláre čítal...

Pamätáš, keď som odchodil, v akej sme boli biede? Ničoho nebolo, len ten pásik poľa na meter hen za vrškom, to bol celý náš majetok. Čo sme sa tej hlináčky nakrájali, naorali, a ovsík ledva po členky. A na vršku sa nám ten pásik tak zúžil, že sme nemohli pluhom prejsť, aby sa nebola k susedovi zem presýpala... A dolu na rovine – čierne žirne polia zemanove. Tam krásna úroda, tam neuškodil prival ako nám..."

Úlohy:

1. Čo hnalo jednu z hlavných postáv – Ondreja – do práce?
2. Kde Ondrej pracoval?
3. Popíšte majetkové pomery rodiny.

Ukážka č. 2**Douglas Adams – Stopárov sprievodca galaxiou (úryvok)**

„Po tom, čo len o chlpi utiekli na jednu z vogonských lodí ako stopári a následne im bola predčítavaná vogonská poézia (tretia najhoršia v známej galaxii) ako forma trestu za vniknutie na vogonskú loď, Arthur a Ford sú vyhodení do otvoreného vesmíru. Jednu sekundu pred udusením sa stopom neočakávane dostanú na Srdce zo Zlata, loď, ktorá bola ukradnutá prezidentom Galaxie (vo vláde, o ktorej na Zemi

nikto nepočul), menom Zaphod Beeblebrox, ktorý je náhodou Fordov bratranec z druhého kolena. Lod' pilotuje Zaphod spolu s Trillian, ktorú Arthur raz stretol na párty, a je obsluhovaná klinicky depresívnym androidom Marvinom. Ford a Arthur sa dozvedia o Zaphodovom okamžitom záujme o lod': Nájdenie legendárnej stratenej planéty Magrathey, kde by sa mali stavať luxusné planéty. Keď tam dorazia, Arthur stretáva starého obyvateľa menom Slartibartfast, ktorý im prezradí, že nejakí bohatí klienti (ľuďom známi ako myši, ktoré sú 3-dimenzionálnou reprezentáciou hyper-inteligentných pan-dimenzionálnych stvorení, ktoré mali reprezentantov na Zemi, aby monitorovali ich výskum) prebudili Magratheancov z cryózy na jednu poslednú prácu. Planétou, čo mali postaviť, je Zem číslo 2, aby nahradila už zdemolovanú Zem číslo 1, ktorú Magratheanci postavili nie ako planétu, ale organický superpočítač, aby zistili Otázku, nie Odpoveď na Život, Vesmír a vôbec. Odpoveď je už myšiam známa. Ako Hlbina Myslenia povedala, Odpoveď je 42, ale to dáva zmysel, iba ak je známa aj Otázka. Zem bola v skutočnosti zdemolovaná 5 minút predtým, ako mala byť vykalkulovaná Otázka. Na záver je uvedený do prevádzky druhý model Planéty Zem a Arthur a ostatní sa vydávajú za ďalším dobrodružstvom.“

Úlohy:

1. Nájdite v tomto diele 3 znaky sci-fi literatúry.
2. Ako by ste charakterizovali vogonskú poéziu?
3. Aký charakter mala mať Zem číslo 2?

Ukážka č. 3

George Orwell – 1984 (úryvok)

„Pozdvihol zrak nahor k obrovskej tvári. Celých štyridsať rokov mu trvalo, kým pochopil, aký smiech sa skrýva za tmavými fúzmi... Dve slzy, napáchnuté džinom, mu stekali po oboch stranách nosa. To však bolo v poriadku, všetko bolo v najlepšom poriadku, lebo zápas sa skončil. Zvítazil sám nad sebou. Miloval Veľkého brata...“

Úlohy:

1. Kto je Veľký brat?
2. Čo znamená „zvíťaziť sám nad sebou“?
3. Čo znamená slovné spojenie „dve slzy, napáchnuté džinom“?

Záver:**Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov**

Uvedené ukážky spolu s príslušnými úlohami ukazujú, ako bude vyzerat' doplnená čítanka vhodných (vzorových) textov.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Matej Starják, PhD.
12. Dátum	19. 1. 2021
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	RNDr. Renáta Gaľová
15. Dátum	22. 1. 2021
16. Podpis	

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium Pavla Horova, Masarykova 1, 071 79 Michalovce
4. Názov projektu	GPH – Reserata pro Futuro
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U411
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská gramotnosť
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Matej Starják, PhD.
8. Školský polrok	september 2020 – január 2021
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.gphmi.sk

10.

Úvod:

Stručná anotácia:

Zvládnutie čitateľskej gramotnosti predstavuje jeden zo základných predpokladov osvojenia si ďalších kompetencií – vedomostí a zručností. Teoreticky to možno aplikovať na akékoľvek texty. V školskej praxi ide poväčšine o povinné, resp. odporúčané literárne (umelecké) a iné texty (majú splňať isté, vopred určené kritériá). Keďže učebnice a školské čítanky nie vždy reflektujú konkrétne špecifické požiadavky tej-ktorej školy, pričom ukážky (texty) sú pomerne rozptýlené, rozhodli sme sa v rámci pedagogického klubu Čitateľská gramotnosť zostaviť čítanku vhodných (vzorových) textov, kde by boli koncentrované ukážky z konkrétnych diel, sprevádzané úlohami (tie by sa týkali porozumenia textu). Po jej zostavení a vydaní sa ukázala potreba doplnenia o ďalšie texty. Aktuálny výstup bude teda pozostávať zo zoznamu autorov a diel, ktoré rozšíria a zároveň dokompletizujú spomínanú čítanku.

Kľúčové slová:

čitateľská gramotnosť, ďalšie vzorové diela, odporúčaná literatúra, práca s textom

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu:

Žiak sa posúva na vyššie úrovne intelektuálneho rozvoja predovšetkým prostredníctvom pochopenia významu textu. Podvedome si tiež osvojuje metódu vyhľadávania kľúčových (najdôležitejších) slov v texte, teda takých, ktoré nesú význam, resp. sú dôležité pre chápanie súvislostí. Precvičovať si to môže aj na vhodných (vzorových) textoch z oblasti literatúry, ktoré sú v súlade s aktuálne platnými štandardmi pre predmet slovenský jazyk a literatúra.

Jadro:

Výstup pedagogického klubu tvorí zoznam ďalších vzorových diel, na ktorých sa má demonštrovať, resp. precvičovať čitateľská gramotnosť.

Pri ich výbere boli rešpektované platné štandardy, ako aj dlhoročné skúsenosti z vyučovania predmetu slovenský jazyk a literatúra.

Zoznam ďalších vzorových diel, na ktorých sa má demonštrovať čitateľská gramotnosť:

Konštantín: Proglas

Ján Hollý: Svatopluk

Mikuláš Kasarda: Zápočet

Martin Kukučín: Neprebudený

Jozef Gregor – Tajovský: Apoliena

Gejza Vámoš: Editino očko

Ivan Stodola: Bačova žena

Johann Wolfgang Goethe: Utrpenie mladého Werthera

Honoré de Balzac: Otec Goriot

Fiodor Michajlovič Dostojevský: Zločin a trest

Lev Nikolajevič Tolstoj: Anna Kareninová

Jules Verne: Cesta na Mesiac

George Bernard Shaw: Pygmalion

Ernest Hemingway: Starec a more

Franz Kafka: Premena

Douglas Adams: Stopárov sprievodca galaxiou

George Orwell: 1984

Umberto Eco: Meno ruže

Jane K. Rowlingová: Harry Potter

John R. R. Tolkien: Pán prsteňov

Jo Nesbø: Snehuliak

Samuel Beckett: Čakanie na Godota

Záver:**Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov**

Nasledovať by malo zostavenie doplnenej čítanky vhodných (vzorových) textov (aj o diela súčasnej literatúry), čo zvýši jednak atraktivitu čítanky (bude totiž reflektovať aktuálne trendy v literatúre), jednak opäť pomôže pri ďalšom rozvíjaní čitateľskej gramotnosti.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Matej Starják, PhD.
12. Dátum	12. 1. 2021
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	RNDr. Renáta Gaľová
15. Dátum	22. 1. 2021
16. Podpis	